

ΠΡΟΣΩΠΟ

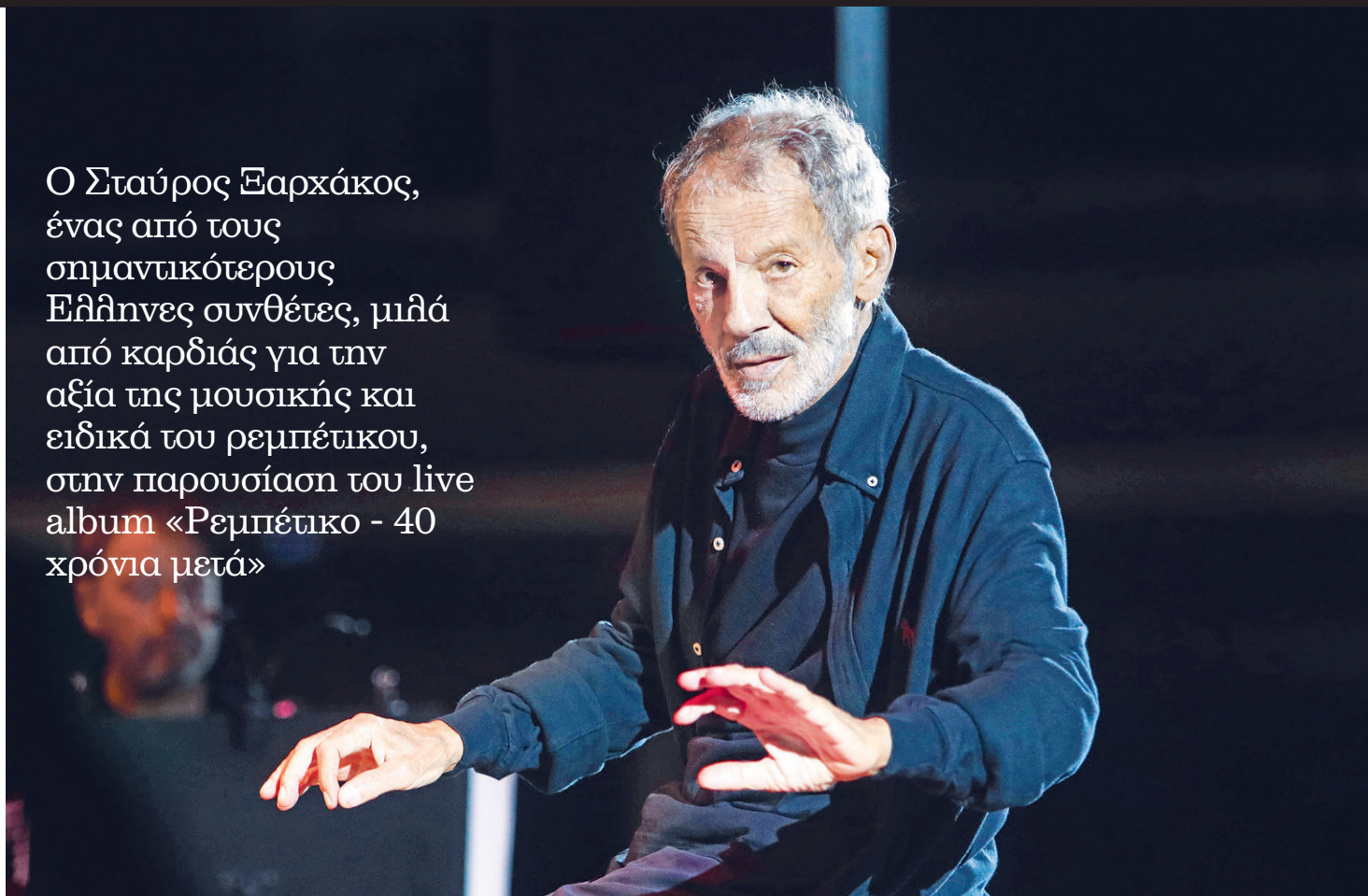
Σπουδαίο έργο

Της **ΚΟΡΥΝΑΣ ΜΑΝΤΑΓΑΡΗ**
k.mantagari@realnews.gr

Ηταν το καλοκαίρι του 2023 όταν ο Σταύρος Ξαρχάκος παρουσίασε στο Ηρώδειο το θρυλικό μουσικό έργο του «Ρεμπέτικο», σε στίχους Νίκου Γκάτσου, τέσσερις ολόκληρες δεκαετίες μετά τη δημιουργία του για τις ανάγκες της ομώνυμης ταινίας του Κώστα Φέρρη. Η ζωντανή ηχογράφηση της συγκλονιστικής εκείνης μουσικής βραδιάς κυκλοφορεί πλέον σε άλμπουμ, σε φυσική και ψηφιακή μορφή, από την Panik Oxygen, με τίτλο «Ρεμπέτικο - 40 χρόνια μετά».

Η Realnews έδωσε το «παρών» στην παρουσίαση του συλλεκτικού αυτού δίσκου και αποτύπωσε τον φορτισμένο από συγκίνηση λόγο του μεγάλου μας συνθέτη. «Είναι το απόσταγμα μου από τους ρεμπέτες και τις ρεμπέτισσες. Είναι οι μνήμες μου από τη Μαρίκα Νίνου στου Τζίμη του Χονδρού, μία βραδιά που ηχογράφησα με τον Κίμων Φράιερ, είναι τα βράδια στον Δασκαλάκη, είναι η ταβέρνα απέναντι από το σπίτι μου στο Μαρκόπουλο. Ακουγα τις ρε-

Ο Σταύρος Ξαρχάκος, ένας από τους σημαντικότερους Έλληνες συνθέτες, μιλά από καρδιάς για την αξία της μουσικής και ειδικά του ρεμπέτικου, στην παρουσίαση του live album «Ρεμπέτικο - 40 χρόνια μετά»

«Οι μνήμες και το παρόν συνομιλούν καθημερινά»

μπέτικες κομπανίες στη Θεμιστοκλέους, πήγαινα στην εκκλησία της Ζωοδόχου Πηγής στην Ακαδημίας και έψελνα, πήγαινα στο Κατηχητικό και ήμουν και παπαδάκι. Συνέβαλε πάρα πολύ η βυζαντινή μουσική στον δίσκο “Ρεμπέτικο - 40 χρόνια μετά”. Δεν γινόταν να μη φωτίσω ακόμα περισσότερο τη θρησκευτικότητα της μουσικής του ρεμπέτικου. Είναι οι μνήμες μου με τον Στράτο Παγιουμτζή, τον Μάρκο Βαμβακάρη, τον Βασίλη Τσιτσάνη, τον Γιάννη Παπαϊωάννου, που για εμένα όλοι αυτοί είναι μέρος του. Θα μπορούσα να αναφέρω και τις μνήμες μου με τη Φλέρυ Νταντωνάκη, την Ελένη Βιτάλη, τη Νάντια Καραγιάννη, την Πόλυ Πάνου, που μαζί τους παρουσίασα τις πρώτες μουσικοθεατρικές μου παραστάσεις, το “Αμάν αμνήν”. Οι μνήμες και το παρόν ενός ανθρώπου 86 ετών συνομιλούν καθημερινά και μέσα από αυτόν τον διάλογο δημιουργείται και η ανάγκη να παρουσιάσω το “Ρεμπέτικο 2023”».

Το μέλλον και η μουσική

Με το βλέμμα στραμμένο πάντα στο μέλλον, ο Στ. Ξαρχάκος ξεδιπλώνει το δικό του παρόν. «Το δικό μου σήμερα είναι τα δίδυμα παιδιά μου. Σε μια εποχή που οι άνθρωποι, οι θεσμοί ενίοτε αμφισβητούνται, ξεγυμνώνονται και καταρρέουν, η μουσική παραμένει ως σταθερή αξία. Όταν όλα καταρρέουν η μουσική είναι πάντα εκεί για να μας προβληματίσει, να μας κάνει να ερωτευόμαστε, να μας ομορφαίνει τη ζωή, να μας σφραγίζει τις στιγμές. Σε λίγο θα πατάτε ένα κουμπί και η τεχνητή νοημοσύνη θα φτιάχνει

μουσική, όμως τις ψυχές των μουσικών που παίζουν σε αυτόν τον δίσκο, την ψυχή των τραγουδιστών, τη δική μου ψυχή, τους στίχους του Ρίτσου, του Νίκου Γκάτσου, τις μνήμες από την ομώνυμη ταινία του Κώστα Φέρρη, που όλοι έχουν παρακολουθήσει, δεν θα μπορείς καμία τεχνητή νοημοσύνη να τα φτάσει. Διότι, όπως λέει ένας στίχος του Μάνου Ελευθερίου, “δεν έχουν αίμα και καρδιά”. Ας επανέλθω όμως, στο σήμερα... Το σήμερα με απασχολεί από τη στιγμή που ήρθαν στον κόσμο τα παιδιά μου. Θέλω να πιστεύω ότι, με την κυκλοφορία αυτή, το έργο έρχεται πιο κοντά στις νέες γενιές και τις βοηθά να συνδεθούν με τις ρίζες της ελληνικής μουσικής και να κατανοήσουν κοινωνικές και ιστορικές συνθήκες. Το έργο άλλωστε αγγίζει διαχρονικά ζητήματα, όπως η μετανάστευση, η φτώχεια, η κοινωνική αδικία και η περιθωριοποίηση. Αυτά τα θέματα, δυστυχώς, παραμένουν επίκαιρα και μια παρουσίασή τους μπορεί να προκαλέσει προβληματισμό και -εύχομαι- ευαισθητοποίηση. Σε αυτό το σημείο να τονίσω κάτι: 40 χρόνια αυτά τα τραγούδια τα είχα σκόρπια στις συναυλίες μου. Θεωρώ πως πλέον αξίζει αυτό το έργο να αντιμετωπίζεται συλλογικά και όχι αποσπασματικά. Το έργο προσφέρει-

ται για διασκεύες και επανεκτελέσεις. Θα είναι χαρά μου αν δημιουργοί με σεβασμό και τόλημ πάρουν αυτό το έργο και το φωτίσουν διαφορετικά, δίνοντάς του νέα πνοή και προσεγγίζοντάς το με νέο πνεύμα. Η επαναφορά του στη σκηνή και στη δισκογραφία εύχομαι να λειτουργήσει ως γέφυρα και θέμα διαλόγου με το παρελθόν και το παρόν. Το ρεμπέτικο ως είδος μουσικής, χάρη στον Λάμπρο Λιάβα, έχει καταγραφεί επίσημα στον κατάλογο μνημείων άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς της UNESCO».

Εχοντας στο πλευρό του τους συνεταεστές του δίσκου και τους ερμηνευτές **Ηρώ Σαΐα** και **Ζαχαρία Καρούνη**, ο Στ. Ξαρχάκος ευχαρίστησε όλους όσοι συνεργάστηκαν στις συναυλίες στο Ωδείο Ηρώδου Αττικού. «Το ρεμπέτικο είναι πολιτιστικός σταθμός για την ιστορία της μουσικής και αυτή η έκδοση είναι μια γέφυρα που περνά και ενώνει το τότε με το τώρα, είναι μία απόδειξη ότι ο Σταύρος Ξαρχάκος ήταν και παραμένει πάντα σύγχρονος και ταυτόχρονα κλασικός», ανέφερε ο CEO της Panik Records, **Γιώργος Αρσενάκος**. «Η θεματολογία

του έργου, μέσα από τον σημαντικό μας ποιητή Νίκο Γκάτσο και τον Κώστα Φέρρη, ο οποίος έφτιαξε την ταινία, είναι ακόμα επίκαιρη. Ο κόσμος έχει πόνο και πράγματα που τον βασανίζουν, αλλά τα συναισθήματα και οι ανάγκες της ψυχής είναι πάντα ίδια. Αυτό το έργο μάς δείχνει τον ίδιο δρόμο, στον οποίο όλοι έχουμε μεγαλώσει».

Με τη ματιά του μαέστρου

Στο πλευρό του Στ. Ξαρχάκου και η σύζυγός του, Η. Σαΐα, η οποία αποκάλυψε την ιδιαίτερη σημασία που έχει στη ζωή της η μουσική του συζύγου της. «Θα ξεκινήσω από τις μνήμες. Εγώ δεν είχα πολλές μνήμες από το ρεμπέτικο, η πιο έντονη μνήμη μου είναι με τον πρώτο μου έρωτα να είμαστε σε μια ταβέρνα και να θέλω να χορέψω πάντα ένα τσιφτετέλι, την “Μπουρνοβαλιά”. Πού να ήξερα... Το πρώτο τραγούδι που έβγαλα μόνη μου στο αρμόνιο ήταν το “Ένα πρωινό”. Για εμένα κάποια πράγματα, αν όχι όλα στη ζωή, είναι μεταφυσικά. Ακόμα και το σκηνικό με τα κεριά συνδέεται με τον πατέρα μου, που ήταν παπάς, και με τη φίλη μου την Ευσταθία, που είναι η αιτία που έμπλεξα με τον άνθρωπο αυτό. Η ιστορία του ρεμπέτικου είναι κάτι το μεταφυσικό, γιατί έχω μνήμες από την παιδική και την εφηβική μου ηλικία με τραγούδια του Ξαρχάκου. Η ζωή τα έφερε έτσι και μας ένωσε ένας μεγάλος έρωτας και αργότερα μια μεγάλη αγάπη. Την συνέχεια την ξέρετε, τα παιδιά μας. Βλέποντας το βίντεο της συναυλίας σκέφτομαι ότι δεν θα φανταζόμουν ποτέ πως θα τα έφερνε έτσι η ζωή και χαίρομαι που τα έχει φέρει έτσι, με τις δυσκολίες και τις ευκολίες της, γιατί κοιτώντας πίσω βλέπεις ότι οι δυσκολίες έχουν χρησιμεύσει. Συνεχίζοντας αυτό που είπε ο Σταύρος, αυτό το έργο είναι σπουδαίο, γιατί έχει μια οικουμενικότητα, το χορεύεις στις ταβέρνες και το ακούς και στο Ηρώδειο και στο Μέγαρο Μουσικής και μπορεί να γίνει ό,τι θέλει κανείς. Μπορεί αύριο να γίνει με ηλεκτρονική μουσική. Θεωρώ ότι είναι πολύ σημαντικό να ταξιδεύουν τα μεγάλα έργα. Θεωρώ ότι όλοι όσοι συμμετέχουμε στην παραγωγή αυτή, μουσικοί, τραγουδιστές, ξεπεράσαμε τον εαυτό μας. Για τον μαέστρο θα ήταν ύβρις να πω κάτι τέτοιο, είναι πάντα υπέροχος. Το έργο “Ρεμπέτικο - 40 χρόνια μετά” είναι πολύ σημαντικό, γιατί μας δείχνει τη ματιά του μαέστρου 40 χρόνια μετά, πώς είναι η ματιά του δημιουργού που το έφτιαξε και πώς θέλει να το παρουσιάσει. Θα κλείσω με μια προτροπή: αφήστε το μεταφυσικό να μπει στη ζωή σας».

